

บทคัดย่อ

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา “ชุมชนป้อมมหากาฬ” ชุมชนซึ่งมีที่ตั้งอยู่บริเวณเชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนินกลาง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้เผชิญกับปัญหาที่หนักหน่วงซึ่งก็คือทางรัฐบาลได้มีแผนที่จะเวนคืนที่ดินเพื่อนำไปใช้ในการจัดสร้างสวนสาธารณะและสำหรับการอนุรักษ์โบราณสถานประเภทป้อมปราการและแนวกำแพงเมืองโดยห้ามมิให้มีที่อยู่อาศัยของผู้คนอยู่ในบริเวณนั้น ตามแผนงานที่มีชื่อว่า โครงการอนุรักษ์และพัฒนาป้อมมหากาฬ โดยกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตามสวนสาธารณะ เช่นเดียวกันกับชุมชน ก็ได้ตระหนักที่จะมีการป้องกันชุมชนของพวกเขา ในฐานะที่เป็นชุมชนโบราณแห่งสุดท้ายของเหล่าข้าราชการที่อยู๋ภายในเขตกรุงเก่า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้แสดงถึงความพยายามที่จะทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของอุดมการณ์และอำนาจที่แปรเปลี่ยนไป ซึ่งมีสวนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาจากเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกันกับชุมชนป้อมมหากาฬ รวมไปถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านชาติพันธุ์วรรณาที่ได้จากการเก็บข้อมูลในภาคสนามภายในชุมชนเพื่อใช้สำหรับเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงด้วย เนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประกอบไปด้วยสี่บทด้วยกันคือ บทแรกนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาและกรอบความคิดในการศึกษานี้ บทที่สองเกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์ของ “ชุมชนป้อมมหากาฬ” ที่ได้ปรากฏอยู่ในสื่อสิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ บทที่สามนั้นเป็นการกล่าวถึงเรื่องเล่าของชุมชนที่บอกเล่าโดยชาวบ้านธรรมดาในชุมชน ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้ บ่อยครั้งก็มักจะเลือนหายไปจากการสร้างภาพลักษณ์หลัก บทสุดท้ายได้แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเสียงแห่งอำนาจที่ “ดัง” และ “เบา” โดยเกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์และการดำรงอยู่ต่อไปของชุมชน